

Az előző részben szoltam a kutya vezetőjének legfontosabb felszerelési tárgyairól, most pedig egy, az eddigieknél is fontosabbról, négy lábú társunkról kicsit bővebben.

Utánkeresés 2.

A jól-rosszul meglőtt vad megkeresését, valamint a sebzett vad utánkeresését kétféle választásnak. Sok esetben még a jól meglőtt vad is kisebb-nagyobb távolságra elugrik (gyakran vér nélkül) a rálövés helyéről, vagy a terep, a növénytakaró adta nehézségek miatt nem könnyű a meglőtt vad felkutatása, ezért sokszor vesszük igénybe kutya segítségét. Egészen más feladat a lövést követően szinte azonnal, vagy alig 1-2 óra elteltével a meglőtt vad keresésére indulni, vagy az előző napi, urambocsá' még egy nappal régebbi lövés után elindulni. E két típusú feladat többnyire meghatározza a vad keresésére alkalmazható kutya fajtáját is, hiszen az azonnali keresések mind az egyéni, mind a társasvadászatok során feltételezik egy fogós, a valószínűsíthetően még élő, de beteg vadat kellő agresszivitással támadó, azt a kegyelemlovás leadásáig állító kutya jelenlétét a vadászaton, vagy legalábbis könnyű elérhetőségét. Az erre a munkára alkalmas fajták ehhez a feltételhez igazodnak. Az ilyen típusú munkák során többnyire vezeték nélkül, szabadon dolgozik a kutya. Tízórás vagy annál is régebbi sebzést kidolgozni már csak kevés fajta tud, hiszen ez a feladat más tulajdonságokat feltételez, és más ismereteket követel a kutya vezetőjétől is. Ezt a munkát mindig hosszú vezetékkel végezzük, a kutya és vezetője sokkal jobban egymásra van utalva, mint az azonnali kereséseken.

Fajtakiválasztás szempontjából elmondható, hogy vannak alkalmas és még alkalmasabb fajták az utánkeresésre, s mondjuk ki bátran, hogy egy fajtán belül is vannak jó és kevésbé jó kutyák. Önmagában egyik fajta sem jelent semmiféle garanciát az eredményes munkavégzésre, minden a vezető tudásán, akaratán és a kutya egyéni adottságain múlik.

A Magyarországon a sebzett vad keresésre használatos fajták leírása során megemlítem előnyös tulajdonságaikat, ill. használhatóságuk korlátait is. Természetesen rendkívül fontos tényező, hogy

Fotó: Szalánczy Gábor

milyen vadfajra, milyen domborzati és terepviszonyok között kívánunk vagy kényszerülünk a sebzett vad nyomába eredni.

A tacskót említem először, hiszen sokoldalúságára jellemző, hogy az egyéni vadászatok résztvevőjeként szinte állandóan jelen van, hiszen kis helyen elfér, a jól idomított kutya sem a magaslesen, sem a cserkelés vagy lovas kocsis barkácsolás közben nem rontja a vadászat esélyeit. Remek orrával, fogósságával, intelligenciájával igen eredményes lehet, különösen az esti vadászaton meglőtt vaddisznó felkutatásában. Jól használható a tacskó a

klasszikus utánkeresésre is, tehát egy előző napi csapa hosszú vezetéken történő kidolgozására is alkalmas, és társas vadászatok hajtókutyájaként is megállja a helyét.

Az általam ismert, sok kiváló tacskó közül a Maszat névre hallgató zsemlesárga színű szálkás szukámat említem példaként, aki amellett, hogy a disznóhajtásokban sokszor egyedül tartotta „szóval” a hajtást, az esti vaddisznóvadászatok résztvevőjeként a lövés után elugró konda nyomára engedve, teljes biztonsággal választotta ki a meglőtt vad csapáját. Ezen aztán eliramodva vagy kegyelemlovásig állította a beteg vadat, vagy jellegzetes tompa hangon jelezte a kimúlt vadat. Azzal, hogy dermedtre csaholt, megkímélt bennünket a kefesűrű erdőben éjszaka bemutatandó, cseppet sem veszélytelen „szabadon választott gyakorlattól”, amelyet

**Pitypang Kolos
„Kópé”, magyar
vizsla eredményes
vezetőmunkája**

Fotó: Böhm István

**Terrierek
vaddisznó-
hajtásban**

hétrét görnyedt testtartásban, egyik kezünkben zseblámpával, másik kezünkben a fegyverrel a sebzett nyomán bujkálva szoktunk előadni. Abban az esetben azonban, ha a vadat a vadász „kegyelemben részesítette”, vagyis elhibázta, akkor a disznó nyomára tett kutya 5-10 perc elteltével visszajött hozzánk, így jelezvén az aznap esti vadászat sikertelenségét. Maszat kutyám több láblövött szarvas, köztük nem egy bika kézre kerítésében is közreműködött, igen hamar megállt a szarvas a nem túl agresszívan, de ragadékos módjára lerázhatatlanul ugató kutyának.

Az igazi csodákat mégis az őz-zel kapcsolatban éltem meg vele, hiszen valami rejtélyes oknál fogva a lábom, májomon, bélemben vagy gyomromon lőtt őzet nemcsak utolérte, hanem le is rántotta a szabadon kereső kutya, úgyhogy mire utolértem, legtöbbször már csak apró segítséget kellett adnom a torokfogást alkalmazó ebnek. Élete két és fél éve alatt 25 sebesült – ebben a gázolt is benne volt – őzet kerestem meg!

A sok eredmény ellenére elmondható, hogy a tacskó inkább a vadászat idejéhez közeli, viszonylag friss sebzéseknél nyújt segítséget. Bármily intelligens és kiváló is tud lenni a tacskó, egykét gondot az alkalmazhatóságával kapcsolatban el kell mondanom.

Nehéz, sűrű terepen a túl fogós kutyát gyakran megtámadja a vad, ami a kutya sérülését, sajnos pusztulását okozhatja. Meredek hegyi terepen vagy vízállások, mocsaras részekben, valamint mély hóban a kutya teljesítménye nagyon lecsökken. Nem szabad elhallgatnom azt sem, hogy Maszat óta most tartok a 6. tacskómnál, és ez utolsó – Darázs névre hallgató – kivételével, az öt nem ért anynyit, mint az az egy. Bizony a fajtában elég sok az idegrendszeri probléma, amely vagy félnétségben vagy túlzott agresz-

szívásban ölt testet. Mindkettő egyformán rossz.

A következő fajta, amellyel foglalkozom, az a vizsla. Ez esetben végül is inkább egy fajtacsoportról van szó, hiszen jómagam és vadászbarátaim, hivatásos kollégáim is különböző fajtájú vizslákat vezettünk eredményesen.

Elég gyakori, hogy magyar vizsla dolgozik sebzett vad nyomán, mégpedig eredménnyel. Talán még több német vizsla eredményes az utánkeresésben, hiszen ez a fajta jellemzően keményebb, fogósabb, mint a magyar vizsla. Ismertem német vizslát, amelyik éjszaka képes volt

bármekkora sebzett disznót a legnagyobb sűrűben vagy éppen járhatatlan nádrétegekben is leállítani, nem sokkal a lövés után. Ilyen esetben az izgalmat a még nem kellően beteg vadnak adandó kegyelemlövés jelentette. Volt, hogy a kutya és a gazda is hanyatt-homlok menekült, amikor a disznó elunta a lármát maga körül. Több esetben hallottam és láttam kiválóan dolgozó szetterről, weimari vizsláról, griffonról is. A vizslák alkalmazhatóságának korlátait itt is a méret jelenti, mint a tacskó esetében, csak itt éppen ellenkező előjellel. Ezek a fajták túl nagyok ehhez a munkához, hiszen egy disznó után a szederinda vagy galagonyabokorba bújt kutyaiban a hirtelen a vackából felugró vagy visszaforduló sertevad nagy kárt tehet. Leggyakrabban és legeredményesebben a sebzett őz keresésére használjuk ezeket a mindenes fajtákat. Felsőrolásra méltó fajtának tartom a lassan elterjedő münsterlandi, annak kis- és nagy változatát egyaránt.

Mindenképpen említésre érdemes még a manapság egyre inkább divatba jött **kopó**; az erdélyi, a tacskó, a tiroli, stb. Friss, vagy

Fotó: Böhm Istvánné

Cica-házi Ari, szálkás tacskó eredményes utánkeresésen

nem túl öreg nyomon ezek a fajták értékelhető, eredményes munkát tudnak felmutatni. A vaddisznó-állomány robbanásszerű felszaporodásával (a 2000/2001. vadászévben az országos teríték elérte a 67 ezer darabot) ugrásszerűen megnőtt a vaddisznó társasvadászatok száma, és egyre nagyobb szükség van a jó kutyára. A jó kopóról elmondható, hogy a tacskóhoz hasonlóan kettős hasznosítású, hisz a hajtásban is hasznos munkát végez, majd szükség esetén vezetőjével a délelőtti hajtásban rosszul meglőtt remetekan felkutatásával rendkívüli örömet szerez és ko-

moly hasznót is hajt. A kopók azonban elsősorban hajtóebek, csak a legkiválóbbak használhatók öreg sebzésen is.

A **terrierek** – foxi, jagd, wels – is hasonló feladatok ellátására használhatók, mint a kopók. Friss sebzésen a tacskóhoz hasonló eredményt tudnak elérni, de agresszivitásuk miatt a vad túlságosan menekül előlük, és az igazán fogós terrierek nem tudnak megöregedni, mert vagy a vaddal vívott közelharcban sérülnek meg túlságosan, vagy olyan távolságra elhajtják a vadat, ahonnan már nem találják vissza gazdájukhoz.

A disznóhajtásokon a rálövés helyéről kissé távolabb ment vadnak még a hajtás során való felkutatásával a terrierek, és persze már hajtókutyák is, rendkívül hasznos munkát végeznek, bár ezt nem szoktuk a klasszikus munkák közé sorolni. Hajtókutyák hiányában azonban ezt a munkát is utólag, sokszor csökkenő határfokkal tudjuk csak elvégezni.

Szót kell ejteni a fajtatisza kutyák mellett azok **keverékeiről** is, amit szokás ugyan korcsként emlegetni, de aki megtapasztalta már az ilyen származású kutyák „tehetségét”, az nem sérti meg őket ezzel a lebecsülést sugárzó titulussal. Meg kell vallanom, hogy Maszat is ebben a kategóriába tartozott, bár mindkét őse tacskó volt, de az egyik szálkásszőrű, a másik hosszúszőrű, amelyek külön fajtához tartoznak. Az ún. keverék hajtókutyák teljesítményéről, a szülőket adó fajták tulajdonságait meghaladó adottságairól ódákat lehetne zengen.

A klasszikus utánkeresés specialistájáról, az évszázadok óta erre a feladatra tenyésztett vérebről a következő fejezetben fogok szólni.

Buzgó József

Vadászat Namíbiában
Eintracht Jagdsafari's

On részt vehet Mr. Peter Delpert professzionális vadász által szervezett szafarikon. Családja egy 27ezer hektáros farmot birtokol, de Peter egész Namíbiában szervez vadászásokat. Célja, hogy a vadászat során Ön minél több tapasztalatra tegyen szert és a vadászat maradandó élményt nyújtson.

Vadászatot többnyire antilopfajokra szerveznek, de más fajok elejtésére is nyílik lehetőség. Optimális vendéglétszám maximum 4 vadász+kísérők (feleség, gyerek). A biztonságos és eredményes vadászatot tapasztalt kísérők biztosítják. A területen egyszerre egy csoport tartózkodik.

Vadászidény:
Február 1. - November 30.

További információk

Magyarországi képviselőt
Sinoimpex Kft.
Tel.: 06-28-415-449, 422-176
Mobil: 06-30-9714422, 2022352
Fax: 06-28-430-747
E-mail: safari@dragon.hu

Vadászat a Dél-Afrikai Köztársaságban

**8 napos vadász-szafari,
6 vadásznappal,
4 vad lelővése:**

- ◆ **oryx**
- ◆ **blesbock**
- ◆ **springbock**
- ◆ **impala**

Teljes ellátással, transzferekkel, terepjáróhasználatlaltal, tróféák tisztításával, magyar kísérelével **4000 DM**
10 napos vadász-szafari (kilövés árlistából) **2500 DM**
Nem vadászó kísérő részére **1200 DM**

Kérjen részletes tájékoztatást!

Magyarország, Kovács Zoltán:
Tel./fax: 06-20-9611-503
E-mail: safari@pannon.datanet.hu
Weboldal: www.extra.hu/blenheimsafari
Dél-Afrika, Barne von Aswegen:
Tel.: 00-27-825-737-535
Fax: 00-27-518-110-348

Film Internet
Fotó

Természetfilmes stáb profi és VHS technikával elkészíti

- * reklám- és PR-filmjét,
- * kijánló- és referenciamfilmjét,
- * szolgáltatásaikat és termékeiket bemutató filmjeiket,
- * vadászataikról, rendezvényeiről, versenyekről szóló filmjeiket (és segít ezeknek tévében történő bemutatásában),
- * valamint létrehozta cégük internetes honlapját

Filmjeiket, fotóikat átadjuk bemutatásra vadásztársasággal és vadászturizmussal foglalkozó külföldi és magyar cégeknek. Cégük által kínált vadászati lehetőségeket felvonultató információs anyagukat, fotóikat, filmjeiket elhelyezzük ugyanezen cégek internetes honlapjain.

„Ismerjük a dűrgést – mi is vadászok vagyunk!”

Juhász Sándor
AD ART TRADE
06-30-99-66-424
t/f: 1-376-8076
ad.art@axelero.hu

